

Asiakas sitoutuu omatoimikirjaston kulloinkin voimassa oleviin käytösääntöihin hakemalla omatoimikirjaston käyttöoikeutta. Omatoimikirjasto on kirjasto, jota asiakas voi käyttää omatoimisesti kirjaston palveluaukioloaikojen ulkopuolella. Asiointi tapahtuu täysin itsepalveluna.

Omatoimikirjaston käytösäännöt

1. Aukioloajat

Louna-kirjastoja on mahdollista käyttää omatoimisesti joka päivä klo 7–21.

Kirjaston henkilökunta opastaa omatoimikirjaston käytössä ja käyttöoikeuden hakemisessa asiakaspalveluajoina. Kirjastokohtaiset asiakaspalveluajat voi tarkistaa esim. verkkokirjastosta (louna.finna.fi).

2. Kulkeminen kirjastoon asiakaspalveluajojen ulkopuolella

Kirjaston sisälle pääsee Louna-kirjastojen kirjastokortilla, jonka haltijalle on myönnetty henkilökohtainen käyttöoikeus omatoimikirjastoon.

Kirjastoon kirjaudutaan lukemalla kirjastokortti ulko-ovella sijaitsevassa lukijalaitteessa, johon näppäillään henkilökohtainen tunnusluku. Onnistuneen sisäänkirjautumisen jälkeen ovi avautuu sähköisesti.

Palveluaukioloajan päättyessä ne kirjastotilassa olevat asiakkaat, jotka jatkavat asiointiaan omatoimijalla, kirjautuvat automaattilla kirjastokorttia ja tunnuslukua käyttäen.

3. Käyttöoikeuden hakeminen

Omatoimikirjaston käyttöoikeutta haetaan kirjallisesti kirjaston asiakaspalvelusta.

Alle 15-vuotiaalle asiakkaalle käyttöoikeuden hakee hänen huoltajansa. Huoltaja vastaa, että alle 15-vuotias noudattaa omatoimikirjaston käytösääntöjä.

4. Palvelut asiakaspalveluajojen ulkopuolella

4.1 Palvelut kirjastokortin haltijalle asiakaspalveluajojen ulkopuolella

Kirjastokortin haltija voi käyttää kirjaston määrittämiä kirjastotiloja ja omatoimipalveluja sekä kirjastoaineistoa.

Kirjastossa on käytössä automaattit, joilla asiakas voi lainata, palauttaa ja uusia lainoja sekä tarkastella asiakastietojaan. Asiakas voi lisäksi saapumisilmoituksen saatuaan noutaa varaamansa aineiston varaushyllystä ja lainata sen automaattilla.

4.2 Vain asiakaspalveluajoina tarjottavat palvelut

Tulostuslaitteiden käyttö sekä liikuntavälineiden, kaukolainojen ja videopelien lainaus ovat mahdollisia asiakaspalveluajoina. Maksuja voi maksaa kirjaston asiakaspalveluajoina.

5. Säännöt

Kirjastossa asioivan tulee noudattaa käytösääntöjä kokonaisuudessaan riippumatta siitä, onko hän kirjautunut kirjastoon.

Asiakkaan tulee:

1) Käyttää vain kirjaston määrittämiä kirjastotiloja.

2) Käyttäytyä asiallisesti. Kirjasto on yleinen tila, jossa tulee noudattaa järjestyslakia (612/2003). Järjestyslain nojalla kirjastossa on kiellettyä muun muassa toista henkilöä joko sanallisesti tai fyysisesti uhkaava käytös, päihteiden käyttö sekä järjestyksen häiritseminen esim. meluamalla;

3) Varmistaa, ettei sisään kirjaututtaessa kukaan muu tule kirjastoon samalla oven avauksella. Ainoastaan tilanteessa, jossa huoltaja vierailee kirjastossa lastensa kanssa, riittää että vain huoltaja kirjautuu sisään;

4) Huolehtia, että ovi menee lukkoon sekä kirjastoon tullessa että sieltä poistuttaessa; ja

5) Noudattaa kirjaston sisällä olevia ohjeita. Erityistä huomiota tulee kiinnittää automaattien antamien ohjeiden noudattamiseen.

6. Valvonta

Kirjastossa on tallentava kameravalvonta. Kirjautumistiedot tallentuvat järjestelmän lokiin.

7. Seuraamukset käytösääntöjen rikkomisesta

Mahdollisiin häiriötilanteisiin puututaan. Alaikäisten kohdalla otetaan yhteyttä huoltajiin.

Rikosepäilyistä tehdään tutkintapyyntö poliisille.

Asiakas vastaa täysimääräisesti kaikista vahingoista, jotka hän aiheuttaa kirjaston omaisuudelle.

Asiakas vastaa myös vahingoista, jotka hän aiheuttaa turhalla hälytyksellä, sotkemalla tai likaamalla kirjaston tiloja tai muutoin näitä käytösääntöjä rikkomalla.

Alle 15-vuotiaan aiheuttamasta vahingosta vastaa hänen huoltajansa täysimääräisesti.

Asiakkaalle voidaan antaa omatoimikirjaston määräaikainen käyttökielto tai häneltä voidaan poistaa lainausoikeus, jos hän rikkoo käytösääntöjä. Käyttökiellosta ja lainausoikeuden menettämisestä on säädetty tarkemmin Louna-kirjastojen käytösäännöissä.

**KÄYTTÖOIKEUSHAKEMUS LOUNA-KIRJASTOJEN OMATOIMIKIRJASTOJEN
KÄYTTÖÖNOTTOA VARTEN**

Sukunimi	Henkilötunnus
Etunimet	Kirjastokortin numero

Käyttöoikeus on henkilökohtainen. Olen tutustunut Louna-kirjastojen omatoimikirjastoja koskeviin käytösääntöihin ja sitoudun noudattamaan niitä.

Päiväys	Allekirjoitus
---------	---------------

**ALLE 15-VUOTIAALTA VAADITAAN LISÄKSI HUOLTAJAN SUOSTUMUS.
HUOLTAJA TÄYTTÄÄ:**

Olen tutustunut Louna-kirjastojen omatoimikirjastoja koskeviin käytösääntöihin ja vastaan yllä mainitun alle 15-vuotiaan omatoimikirjaston käytöstä käytösääntöjen mukaisesti.

Sukunimi	Henkilötunnus
Etunimet	Kirjastokortin numero

Päiväys	Allekirjoitus
---------	---------------

KÄYTTÖSÄÄNNÖT

Voimassa 4.4.2022 alkaen.

Louna-kirjastot ovat Forssan seudun kuntien yleisten kirjastojen yhteenliittymä, nk. kirjastokimppa, johon kuuluvat Forssan kaupunginkirjasto sekä Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kunnankirjastot. Nämä Louna-kirjastojen käyttösäännöt koskevat em. kirjastokimpan kaikkia kirjastoja.

Kirjasto on kaikkien käytettävissä

Kirjaston tilat ovat avoimet kaikille kirjaston palveluita käyttäville. Kirjaston maksuttomia palveluita ovat kirjaston omien kokoelmien käyttö, niiden lainaaminen ja varaaminen sekä käyttäjille annettava ohjaus ja neuvonta (tietopalvelu).

Käyttäessäsi kirjaston tiloja tai palveluita sitoudut noudattamaan voimassa olevia käyttösäätöjä, joten tutustu niihin ja pidä ne tallessa.

Laajennetun aukioloajan (ns. omatoimikirjasto) käyttö edellyttää erillissopimusta sekä sitoutumista omatoimikirjaston käyttösäätöihin. Omatoimikirjastoon kirjaudutaan kirjastokortilla ja tunnusluvulla.

Kirjaston käyttäjän velvollisuudet

Kirjaston käyttösäännöt perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista (1492/2016) ja niillä edistetään kirjaston sisäistä järjestystä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Kirjaston käyttäjänä et saa aiheuttaa häiriötä kirjaston muille käyttäjille tai henkilökunnalle, etkä vaarantaa kirjaston viihtyisyyttä tai turvallisuutta. Kirjaston käyttäjänä olet myös velvollinen käsittelemään kirjaston aineistoja ja muuta omaisuutta siten, että ne eivät vioitu tai vaurioidu. Muulla omaisuudella tarkoitetaan kirjaston tiloja, tietokoneita ja muita laitteita sekä kalusteita.

Toistuvasta häiritsevästä tai turvallisuutta vaarantavasta käyttäytymisestä tai kirjaston omaisuuden vahingoittamisesta voidaan antaa kirjaston määräaikainen käyttökielto.

Kirjastokortti

Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton. Saat kirjastokortin esittämällä voimassaolevan kuvallisen henkilötodistuksen ja ilmoittamalla yhteystietosi. Kirjastokortin myöntämiseen tarvitaan Suomessa oleva osoite. Muista myös ilmoittaa mahdollisista osoitteesi ja nimesi muutoksista kirjastoon välittömästi.

Alle 15-vuotias saa kirjastokortin huoltajan tai toisen täysi-ikäisen vastuuhenkilön kirjallisella suostumuksella. Vastuuhenkilö on vastuussa siitä aineistosta, joka on lainattu alle 15-vuotiaan kirjastokortilla sekä niistä maksuista, jotka ovat syntyneet tänä aikana.

Päiväkoti, koulu, muu laitos tai yhteisö saa kirjastokortin täysi-ikäisen vastuuhenkilön kirjallisella suostumuksella. Vastuuhenkilö on vastuussa aineistosta, joka on lainattu laitoksen tai yhteisön kirjastokortilla. Lainauskiellossa oleva henkilö ei voi ryhtyä vastuuhenkilöksi.

Kirjastokortti oikeuttaa sinut lainaamaan aineistoja kaikista Louna-kirjastoista sekä käyttämään rekisteröintiä edellyttäviä muita kirjastopalveluita. Kirjastokortti on henkilökohtainen ja se on aina esitettävä aineistoa lainattaessa tai rekisteröintiä edellyttäviä palveluita käytettäessä. Laitoksen tai yhteisön kirjastokortilla saa lainata vastuuhenkilön suostumuksella laitoksen tai yhteisön henkilökuntaan kuuluva.

Kirjastokortin omistajana olet vastuussa rekisteröintiä edellyttävien palveluiden käytöstä kortillasi, mm. siitä aineistosta, joka lainataan henkilökohtaisella kirjastokortillasi tai takaamalla kirjastokortilla. Vastuu koskee

myös kadonneella kortilla lainattua aineistoa siihen saakka, kunnes katoamisilmoitus on tehty. Ilmoita kirjastokorttisi katoamisesta siis ensi tilassa mihin tahansa Louna-kirjastoon. Tämä koskee myös vastuuhenkilöä. Kadonneeksi ilmoitettu kirjastokortti poistetaan käytöstä. Uusi kirjastokortti kadonneen tai rikkoutuneen tilalle on maksullinen.

Tunnusluku

Kirjastokortilla, jossa on tunnusluku, voit

- käyttää **automaatteja**
- varata aineistoa, uusia lainoja ja seurata omia asiakastietoja verkkokirjastossa
- varata ja käyttää asiakastietokoneita
- käyttää e-aineistoja
- **asioida myös laajennettuna aukioloaikana (ns. omatoimikirjasto), mikäli olet tehnyt sopimuksen.**

Tunnusluvun saat kirjastosta. Tunnusluku on henkilökohtainen ja olet vastuussa sen käytöstä. **Tunnuslukua ei anneta puhelimitse tai sähköpostitse.**

Tietosuoja

Lainajan ja vastuuhenkilön antamat asiakkaan yksilöintitiedot tallennetaan Louna-kirjastojen yhteiseen asiakasrekisteriin. Asiakkaan yksilöintitiedot sisältävät mm. henkilötunnuksen. Asiakasrekisteri sijaitsee järjestelmätoimittajan palvelimella Norjassa ja järjestelmätoimittaja vastaa asiakasrekisterin teknisestä suojauksesta. Tietoja ei luovuteta eikä siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle. Asiakastietoja luovutetaan tarvittaessa vain viranomaisille. Kirjasto voi poistaa asiakastietoja, esim. mikäli asiakkuutta ei ole käytetty viiteen (5) vuoteen.

Sinulla on oikeus tarkistaa, mitä tietoja sinusta on tallennettu kirjaston asiakasrekisteriin. Tiedot voit tarkistaa, kun olet todistanut henkilöllisyytesi esittämällä voimassaolevan henkilötodistuksen, jossa on valokuva ja henkilötunnus. Jos olet vastuuhenkilö, sinulla on oikeus tarkistaa laitoksen tai yhteisön tiedot. Vastuuhenkilönä voit myös saada tietoa alle 15-vuotiaan henkilön myöhässä olevista lainoista ja maksamattomista maksuista. Tiedot voit tarkistaa esittämällä voimassaolevan henkilötodistuksen, jossa on valokuva ja henkilötunnus.

Asiakasrekisterin tietosuojaseloste on nähtävissä kirjastossa sekä verkkokirjastossa.

Laina-ajat ja lainarajoitukset

Yleinen laina-aika on 28 vuorokautta. Poikkeukset yleisestä laina-ajasta:

- kuvataallenteet, videopelit, lautapelit, aikakauslehtien irtonumerot, liikuntavälineet ja ns. pikalainat 14 vuorokautta
- e-kirjat ja e-äänikirjat 2 tai 14 vuorokautta.

Osaa kirjaston aineistosta voit käyttää vain kirjaston tiloissa.

Saat halutessasi ennakkotiedotteen eräpäivästä kolme (3) vuorokautta ennen eräpäivää sähköpostina tai tekstiviestinä riippuen kumman ilmoitustavan olet valinnut. **Kirjasto ei ole vastuussa em. ilmoitusten perillemenosta.**

Sinulla voi olla samanaikaisesti lainassa enintään 10 DVD-levyä, 20 CD-levyä ja 3 videopeliä. Kuvataallenteiden ja videopelien lainauksessa noudatetaan kuvaohjelmalakia (710/2011) ja niitä voi lainata vain tallenteelle tai pelille määritellyn ikärajan ylittänyt henkilö.

Kirjasto ei vastaa lainatun aineiston sisällöstä eikä tietojen oikeellisuudesta eikä sen aiheuttamista vahingoista asiakkaalle.

Aineiston palauttaminen

Palauta lainasi viimeistään eräpäivänä kirjaston aukioloaikana. Voit palauttaa aineiston mihin tahansa Louna-kirjaston toimipaikkaan, **lukuun ottamatta liikuntavälineitä, kaukolainoja ja ns. pikalainoja**. Palautuksesta saat halutessasi kuitin.

Jos palautat aineiston palautusluukun kautta, **aineisto kirjataan palautetuksi vasta, kun henkilökuntaa on paikalla**. Palautusluukun kautta jätetystä aineistosta kertyy myöhästymismaksuja palautusten kirjaamiseen saakka. Aineiston palauttaminen palautusluukusta tapahtuu omalla vastuullasi.

Myöhästyminen ja muistutukset

Myöhästymismaksut peritään aineistosta, jonka palautat tai uusit eräpäivän jälkeen. **Eräpäivät ilmoitetaan eräpäiväkuittissa, jonka saat lainauksen yhteydessä.**

Myöhästymismaksut alkavat kertyä viisi (5) päivää eräpäivän jälkeen. Myöhässä olevasta aineistosta lähetetään kolme myöhästymismuistutusta: viikko eräpäivän jälkeen, kolme (3) viikkoa eräpäivän jälkeen ja viisi (5) viikkoa eräpäivän jälkeen. Varatusta aineistosta **sekä ns. pikalainoista** lähetetään muistutus heti eräpäivää seuraavana päivänä.

Mikäli et ole palauttanut myöhässä olevaa aineistoa myöhästymismuistutuksista huolimatta, sinulle lähetetään lasku seitsemän (7) viikkoa eräpäivästä. Laskun lisäksi sinun tulee maksaa myöhästymis- ja ilmoituskulut. Maksut voidaan periä tarvittaessa myös oikeustoimin, jolloin myös perinnästä aiheutuvat kulut jäävät maksettavaksesi.

Kaikkien Louna-kirjastojen asiakasmaksuja voi maksaa mihin tahansa Louna-kirjastoon. Laskutettu aineisto on kuitenkin korvattava laskun mukaisesti laskuttavalle kirjastolle. Kirjastossa kulloinkin perittävät maksut on lueteltu käyttösääntöjen maksuliitteessä. Ne ovat nähtävissä myös kirjastoissa ja Louna-kirjastojen verkkosivuilla.

Lainausoikeuden menettäminen

Maksamattomat maksut jäävät asiakkaalle velaksi. Kymmenen (10) euroa ylittävät velat aiheuttavat automaattisesti lainauskiellon. Jos kirjaston aineistoja ei palauteta käyttösääntöissä määrättyssä määräajassa, astuu lainauskielto voimaan. Lainausoikeuden saa takaisin välittömästi, kun aineisto on palautettu ja maksut suoritettu.

Jos kirjastolla on saatavaa lainaajalta, jolle on aloitettu velkajärjestely, ei velalliseen kohdisteta toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Jo aloitettuja toimenpiteitä ei jatketa. Velalliseen ei tällaisen velan osalta kohdisteta maksuviivästyksen seurauksena lainausoikeuden menetyksiä.

Aineiston varaaminen ja uusiminen

Aineistoa voit varata joko kirjastossa, puhelimitse tai Louna-kirjastojen verkkokirjaston kautta. **Liikuntavälineitä tai ns. pikalainoja ei voi varata.** Louna-kirjastojen omien aineistojen varaaminen on maksutonta. Varattaessa voit valita kirjaston, josta haluat aineiston noutaa. Noudettavista varauksista saat ilmoituksen sähköpostilla, tekstiviestillä tai kirjeellä. Varattu aineisto sinun tulee noutaa seitsemän (7) päivän

kuluessa saapumisilmoituksen lähtemisestä. Jos et tarvitsekaan varaamaasi aineistoa, ilmoita siitä kirjastoon. Varatun aineiston noutamatta jättämisestä peritään maksu.

Voit uusia lainasi Louna-kirjastojen verkkokirjastossa, kirjastossa tai puhelimitse viisi (5) kertaa, jos aineistosta ei ole varauksia. Kirjasto ei vastaa uusinnan epäonnistumisesta johtuvista seuraamuksista, jos kyseessä on tekninen häiriö tai verkon häiriö.

Kaukolainan tilaaminen

Aineistoa, jota ei ole oman kirjaston kokoelmissa, voidaan välittää muista kirjastoista kaukolainasääntöjä ja lainan antaneen kirjaston ehtoja noudattaen. Jätä kaukolainapyyntö ensisijaisesti oman kunnan kirjastoon. Kaukolainat ovat maksullisia.

Katoaminen ja vahingoittuminen

Mikäli turmelet tai vahingoitat kirjaston aineistoa, sinun on korvattava aiheuttamasi vahinko maksamalla kirjaston määräämä korvaushinta tai toimittamalla kirjastoon uusi vastaava teos, jonka kirjasto hyväksyy. Kuvatallenteita ei voi tekijänoikeudellisista syistä korvata vastaavalla tallenteella, vaan niistä tulee maksaa euromääräinen korvaushinta. Kustannukset peritään tarvittaessa oikeustoimin, jolloin myös perinnästä aiheutuvat kulut jäävät maksettavaksesi.

Asiakastietokoneet ja digitointitila

Louna-kirjastoissa on asiakkaiden käyttöön tarkoitettuja tietokoneita ja tablettitietokoneita sekä langaton verkko. Forssan pääkirjastossa asiakkaiden käytössä on myös erillinen digitointitila.

Kirjasto määrittelee tietokoneiden varaamiskäytännöt. Asiakas on vastuussa digitointitilan käytöstä ja lukitsemisesta varaamaan aikana.

Tietokoneiden asetusten muuttaminen, ohjelmien asentaminen ja poistaminen on kielletty. Epäasiallisen, väkivaltaisen ja laittoman aineiston käyttö ja katselu kirjaston tiloissa on kielletty.

Kirjasto ei vastaa vahingoista, jotka aiheutuvat laitteiden tai verkkoyhteyksien toimintahäiriöistä tai käyttäjän toiminnasta. Käyttäjien on huomioitava myös voimassaolevan lainsäädännön määräykset. Viranomaisilla on oikeus saada koneen käyttäjätietoja rikostutkintatapauksissa. Asiakas vastaa itse käsittelemiensä tietojen salassa pysymisestä ja tiedostojensa tallentamisesta.

Henkilökunnalla on oikeus rajoittaa tarvittaessa tietokoneiden käyttöoikeutta. Käyttäjä sitoutuu korvauksiin, jos hän aiheuttaa laitteille tai ohjelmille tahallista vahinkoa tai ilkivaltaa.

Käytösääntöjen voimassaolo

Käytösäännöt ovat voimassa toistaiseksi ja niillä kumotaan 1.11.2018 voimaan tulleet säännöt.

Louna-kirjastojen käytösäännöt on hyväksytty: **[päivämäärät ja pykälät lisätään]**
Forssan kaupungin sivistys- ja tulevaisuuslautakunta
Humppilan kunnan elämänlaatulautakunta

Jokioisten kirjastonjohtajan viranhaltijapäätös
Tammelan kirjastonjohtajan viranhaltijapäätös
Ypäjän kunnan sivistyslautakunta